

D L O H D I N I

Side

2 Redaktionelt

*3 Sammenlægning af Danmarks
Veterinærinstitut (DVI) og Institut for
Fødevarerikkerhed og Ernæring
(IFSE)*

4 Zoonoseudviklingen i grafisk form

*6 Teknisk fejl i Salmonella-
analyser fra svin*

7 Jorden Rundt

Glædelig Jul

Redaktionelt

Hermed fremsendes årets sidste nummer af Zoonose Nyt.

Dette korte nummer af Zoonose Nyt indeholder den aktuelle zoonosesituation i Danmark i grafisk form, lidt

information omkring den igangværende sammenlægning af dele af Fødevaredirektoratet og Danmarks Veterinær Institut, samt en kort beskrivelse af problematikken i forbindelse med den serologiske overvågning af *Salmonella* i

slagtesvinebesætninger i perioden august til september i år.

Desuden vil vi gerne benytte lejligheden til ønske alle vores læsere en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Redaktionen

Sammenlægning af Danmarks Veterinærinstitut (DVI) og Institut for Fødevarerikkerhed og Ernæring (IFSE).

DVI er i øjeblikket i gang med en større organisationsomlægning hvor DVI og Fødevaredirektoratets Institut for Fødevarerikkerhed og Ernæring sammenlægges. Den nye institution, Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning (DFVF), søsættes den 1. januar 2004 og er opbygget som vist på organisationsdiagrammet.

For Dansk Zoonosecenter betyder denne omlægning flere ting:

Zoonosecenteret vil efter den 1. januar blive den ene af to sektioner i den nyoprettede Afdeling for Epidemiologi og Risikovurdering. Den anden sektion i afdelingen udgøres af Sektion for Husdyrsundhed.

Zoonosecenterets nuværende leder Forskningsprofessor Henrik Wegener bliver fremover Forskningschef og leder for Afdelingen for Epidemiologi og Risikovurdering, mens Tine Hald bliver konstitueret sektionsleder for Zoonosecenteret og Mathias Greiner bliver sektionsleder for Sektion for Husdyrsundhed

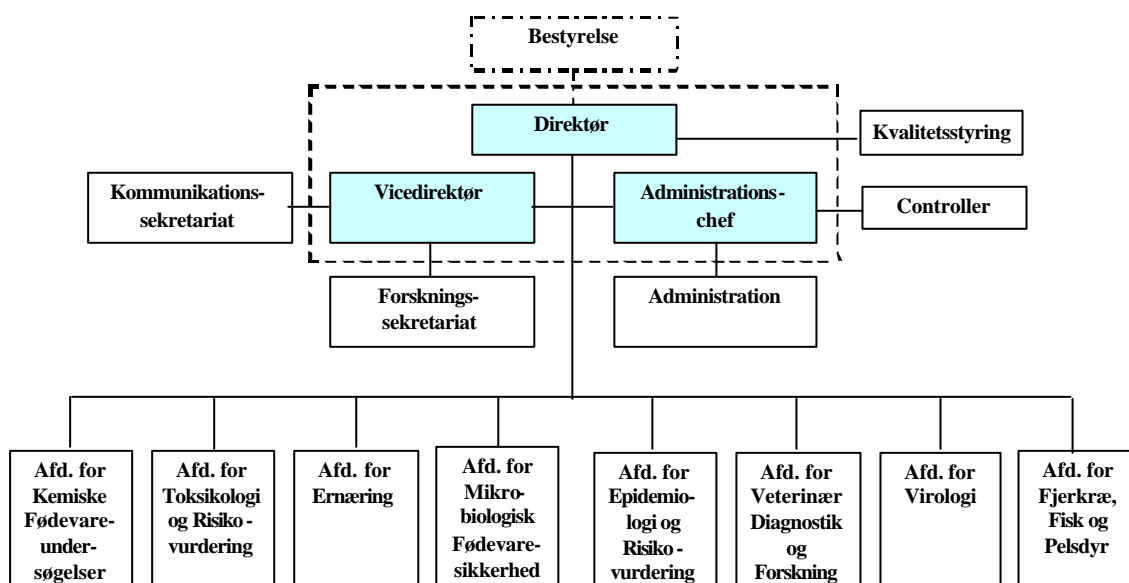
Sammenlægningen betyder endvidere at Zoonosecenteret efter den 1. januar flytter til Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg.

Hovedtelefonnummer til DFVF vil være 72 34 60 00 og det direkte nummer til Zoonosecenterets sekretariat vil være 72 34 70 84.

E-mailadressen til sekretariatet vil fremover være dzc@dzc.dk.

Den nye institution får også en ny hjemmeside, som efter den 1. januar vil kunne findes på www.dfvf.dk.

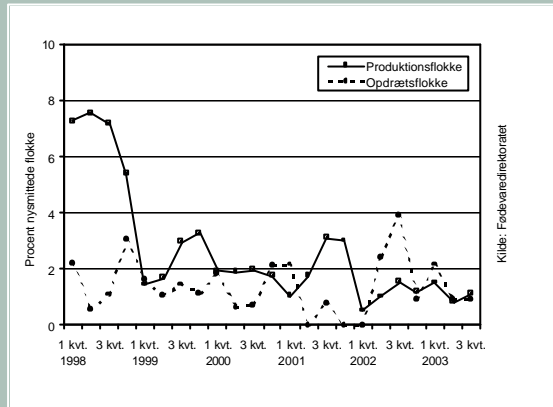
Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning

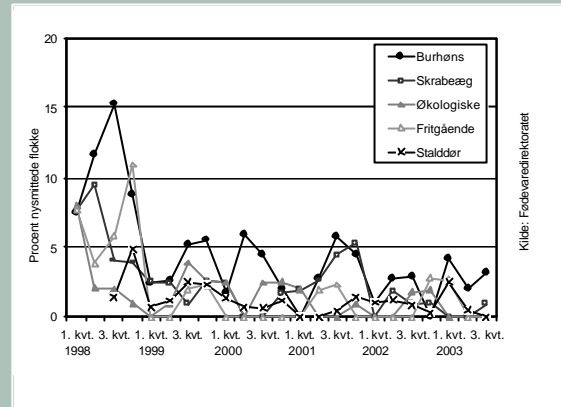
Zoonoseudviklingen

i grafisk form

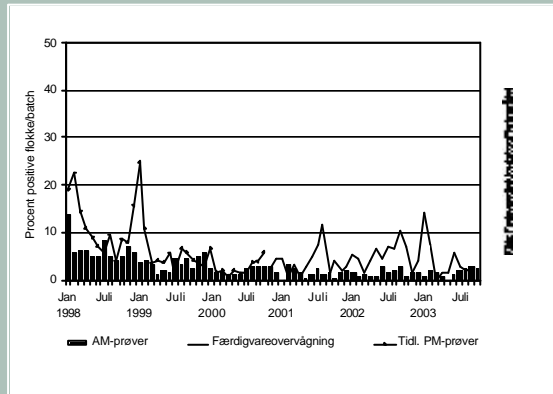
Præsentationen af graferne, som de ses her, kan findes på: <http://www.vetinst.dk>, under Dansk Zoonosecenter/Nyheder. På samme hjemmeside kan man finde både de nyeste og historiske data fra overvågningen ved at vælge sig ind på bakterie, forekomst og periode. Disse data opdateres løbende.

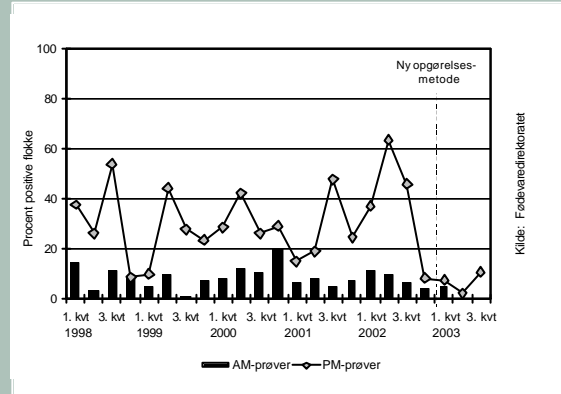
Figur A: Salmonella-smittede konsumægsproducerende hønseflokke og opdrætsflokke, 1998-2003. Stalddørssælgere indgår ikke i grafen.

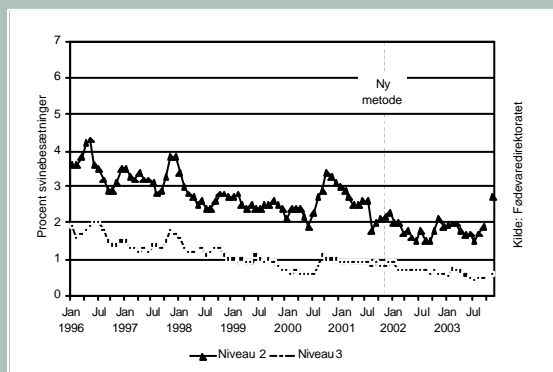
Figur B: Salmonella-smittede konsumægsproducerende hønseflokke opgjort efter produktionsform, 1998-2003.

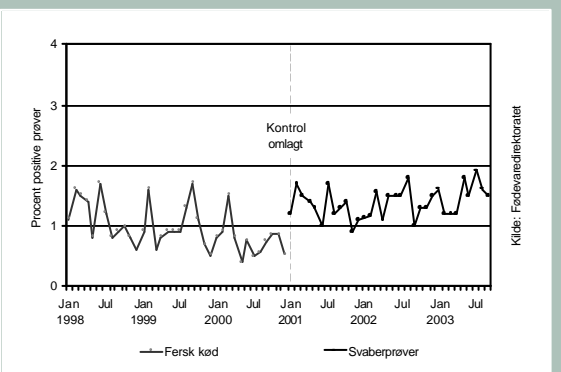
Figur C: Salmonella-positive slagtekyllingeflokke ved ante mortem (AM) og færdigvareovervågning, 1998-2003. PM-kontrollen sluttede i november 2000 og blev afløst af færdigvarekontrollen.

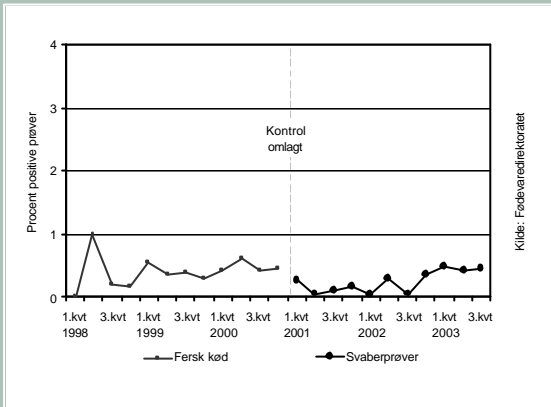
Figur D: Salmonella-positive kalkunflokke ved ante mortem (AM) og post mortem (PM) kontrol, 1998-2003. PM-kontrollen sluttede i januar 2003 og blev afløst af færdigvarekontrollen.

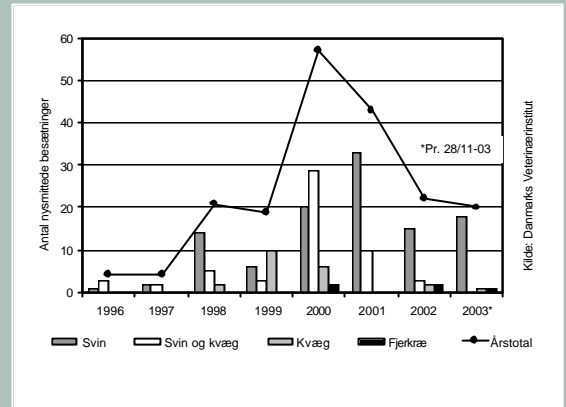
Figur E: Serologisk overvågning: Slagtesvinebesætninger pålagt restriktioner som følge af Salmonella-forekomst, 1996-2003. Ny udpegningsmodel pr 1. august 2001. På grund af teknisk fejl i f.m. den tekniske serologiske overvågning er der ingen værdier for oktober måned 2002.

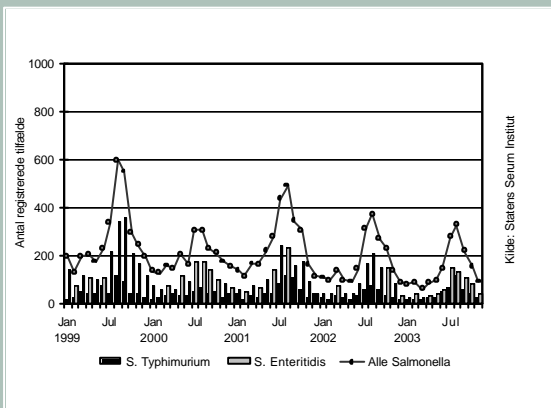
Figur F: Salmonella i svinekød på slagterier, 1998-2003. Ny og mere følsom overvågning pr. 1. januar 2001. Data er opgjort på enkeltprøveniveau. Bemærk data for august og september er ufuldstændige.

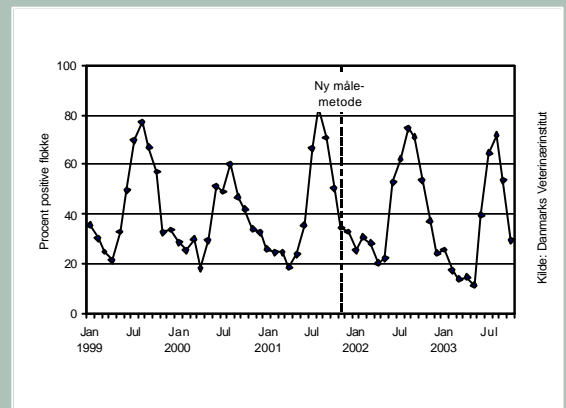
Figur G: Salmonella i oksekød på slagterier, 1998-2003. Ny overvågning pr. 1. januar 2001. Data er opgjort på enkeltprøveniveau.

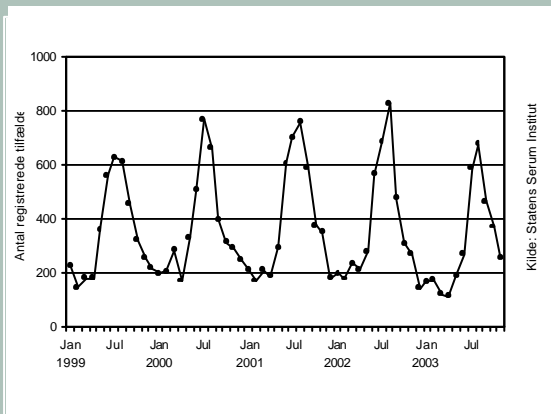
Figur H: Multiresistent *S. Typhimurium* DT104 i svine-, kvægbesætninger og fjerkræflokke, 1996-2003.

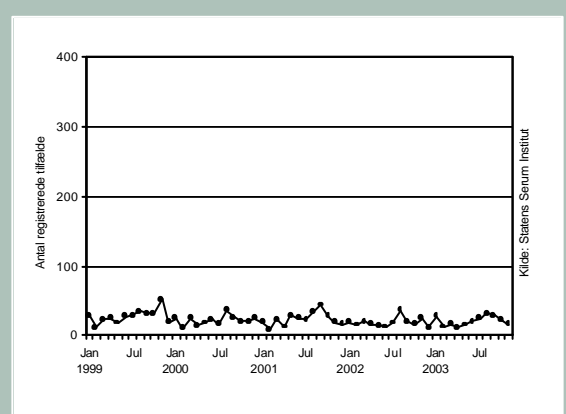
Figur I: Salmonella-infektioner hos mennesker, 1999-2003.

Figur J: Campylobacter positive kyllingeflokke undersøgt ved slagting, 1999-2003.

Figur K: Campylobacter jejuni/coli-infektioner hos mennesker, 1999-2003.

Figur L: Yersinia enterocolitica-infektioner hos mennesker, 1999-2003.

Teknisk fejl i *Salmonella*-analyser fra svin

I september i år blev der observeret en væsentlig stigning i antallet af positive serologiske *Salmonella*-analyser af kødsaftprøver (Figur E).

I første omgang blev det antaget, at det kunne være en fejl i forbindelse med strømafbrydelsen på Sjælland, men gennemgang af kvalitetssystemet samt tests af tidligere undersøgte prøver viste, at de nuværende resultater var korrekte. Det måtte derfor være prøveresultaterne fra en tidligere periode, der kunne være fejlbehæftede. Matematiske analyser af undersøgelsesresultater viste, at der antagelig har været en lavere

testfølsomhed for nogle prøver, startende i august 2002 og strækkende sig frem til 23. september 2003. Det viste sig, at den lavere test-følsomhed skyldtes en apparat fejl i laboratoriet. Alle procedurer er nu gennemgået og der er indført tiltag, som sikrer, at en sådan fejl ikke genopstår.

Fejlen var af en karakter, som DVI's godkendte kvalitets-sikringssystem ikke var designet til at opfange.

Den reducerede følsomhed har bevirket, at en del af prøverne har fået tildelt en for lav værdi. For reelt negative prøver samt

prøver med meget høje værdier menes dette ikke at have haft konsekvenser, da disse fortsat er blevet klassificeret som hhv. negative og positive. Derimod vil en del positive prøver med lave eller mellemhøje værdier være blevet fejlklassificeret som negative.

Konsekvenserne af denne fejl for påvisning af smittede *besætninger*, for *Salmonella*-forekomsten i fersk svinekød og for fødevarerikkerheden er beskrevet i en pressemeddelelse og et notat som kan findes på http://www.vetinst.dk/nyheder_presse.asp?article_id=952.

Jorden Rundt ....

Tularæmi i Sverige

I løbet af sommeren og den første del af efteråret blev der indberettet ikke mindre end 500 humane tilfælde af harepest (tularæmi) i Sverige. Dette er den største epidemi siden 1967, hvor der blev registreret 3000 tilfælde. En opgørelse over de første 163 patienter, viste at flertallet af patienter (61%) var voksne mænd og alle fra områder nord for linjen mellem Bohuslän-Örebro-Gävle. Typisk kom flere tilfælde fra geografisk afgrænsede områder, eks. byområder eller fra områder omkring åer. Desuden var udendørs aktiviteter så som vandring og landbrugsarbejde blandt de typiske patient oplysninger.

Harepest forårsages af bakterien *Francisella tularensis*. Bakterien findes som en højvirulent type i Nordamerika,

mens den type som findes i Sverige, Norge og Finland er lavvirulent. *F. tularensis* smitter blandt andet via kontakt med inficerede harer, mus og egern m.fl. I Sverige overføres smitte oftest med myg, men også med „deerflies“ og flåter eller ved inhalation af høststøv.

Tidligere var harepest begrænset til den mellemste og nordlige del af Sverige, men i løbet de senere år er den registreret blandt både mennesker og dyr også i den sydlige del af Sverige. Årsagen til denne spredning er endnu ikke klarlagt. En mulig forklaring kan være at bestanden af bævere har bredt sig til denne del af Sverige. Bæverbestanden som et naturligt reservoir for sygdommen, og spredningen af harepest til Sydsverige falder sammen med bæverbestanden er kommet til området.

I juli fik en 8-årig dreng i Danmark tularæmi. Dette er det første danske tilfælde af tularæmi, verificeret både ved bakteriel dyrkning og PCR. Drengen formodes smittet af en skovflåt han blev bidt af under et ophold på Fur. Det er i den forbindelse værd at bemærke, at i oktober 1999 blev de første bævere sat ud i Flynder Å på Klosterheden, ikke langt fra Fur.

www.sva.se

www.smittskyddsinstitutet.se

www.ssi.dk

Dansk Zoonosecenter har til opgave at forebygge og bekæmpe levnedsmiddelbårne zoonoser ved at indsamle og bearbejde data om forekomster af zoonotiske infektioner hos dyr og mennesker samt i levnedsmidler, efterspore smitekilder, udrede smitteveje, udføre forskning samt informere og rådgive om zoonoser.

Zoonose-Nyt

Redaktionsgruppen

Fra Statens Serum Institut:
Biolog *Steen Ethelberg*,
Afd. for Epidemiologisk Forskning.
Læge *Peter Schiellerup*,
Afd. for Mave-tarminfektioner.

Fra Fødevaredirektoratet:
Bromatolog *Gudrun Sandø*
Fødevareafdelingen.
Dyrlæge *Pernille Charlotte Sørensen*,
Veterinærafdelingen.
Dyrlæge *Søren Aabo*, Institut for Fødeva-
resikkerhed og ernæring.

Fra Dansk Zoonosecenter, Danmarks
Veterinærinstitut
Dyrlæge *Birgitte Borck*,
Dyrlæge *Tine Hald*,
Zoonosekonsulent *Henrik C. Wegener*
(ansvarlig i henhold til presseloven).

Lay out:
Susanne Carlsson
Dansk Zoonosecenter

Zoonose-Nyt udgives af Dansk Zoono-
secenter og udkommer fem gange årligt.
på: <http://www.dfvf.dk> under Dansk
Zoonosecenter.

Bladet udkommer også som elektronisk
nyhedsbrev, som du vil kunne modtage,
hvis du tilmelder dig på <http://www.dfvf.dk>
under "Modtag Nyheder fra DFVFI".
Eftertryk og brug af citater er tilladt
med kildeangivelse.

Dansk Zoonosecenter
Danmarks Fødevare- og Veterinær-
forskning
Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg
Tlf.: 72 34 70 84 • Fax.: 72 34 70 28
E-mail: dzc@dzc.dk
Internet: <http://www.dfvf.dk>